

Bir Dünya Devinin 21'inci Yüzyıl Deniz Gücü Stratejisi

Bahse konu deniz stratejisi dokümanı, esas olarak, ulusal savunma ve anakara güvenliği stratejilerinin desteklenmesi yönünden, 21'inci yüzyıl Amerikan deniz gücünün tasarlanması, organizasyonu ve görevlendirilmesine yönelik esasları belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Öte yandan, azalan kaynaklara rağmen deniz gücü önceliklerinin belirlenmesinin yanında, uygun savaş yeteneği geliştirilmesi ve ileri üslerde konuşlanmanın önemine vurgu yaparak geleceğe yönelik hazırlıkların yapılmasına rehber olmaktadır.

Esasen, ABD gibi küresel güçler, dünyadaki askeri, politik ve ekonomik güç dengelerindeki değişimi sürekli gözlemlemekte ve askeri güçlerini buna göre yeniden yapılandırmaktadır. Bu yapılanmaların en önemli rehberi, birçok sivil ve askeri kurumun ortaklaşa geliştirdikleri ve sürekli güncelledikleri bu ve benzeri stratejik dokümanlardır.

Bahse konu stratejik dokümanda, küresel ekonomi için hayati öneme sahip:

- Deniz taşımacılığı,
- Enerji sevki ve tedarik yollarının güvenliği,
- Hint Okyanusu'nda artan Çin deniz gücü etkinliği,
- Rusya'nın artan saldırganlığı,
- Körfez ve Arap Yarımadası'nda süren kargaşa ve İran'ın etkinliğini arttırmaya yönelik çabaları ve
- Dünyanın hemen hemen tüm bölgelerini saran terör faaliyetleri

Amerikan Deniz Kuvvetleri, ilki 2007 yılında yayınlanan, "A Cooperative Strategy for 21st Century Seapower" (21'inci Yüzyılın Deniz Gücü için İş Birlikçi Bir Strateji) adlı stratejik konsept dokümanını, dünyada gelişen politik durum, güç eksenini kayması ve yeni stratejik öngörüler doğrultusunda yeniden tanımlayarak geleceğin Amerikan deniz gücünü planlamaya devam ediyor. Söz konusu stratejik dokümanın yeni sürümünde tanımlanan kavramların incelenmesi, hâlen dünyanın en büyük ve etkin deniz gücüne sahip ABD'nin, bu gücü gelecekte nasıl bir stratejik formasyona taşımakta olduğunu anlamak açısından faydalı olacaktır.

M. Kubilay TOK* / mk.tok@yaltem.com

*Elektronik Yük. Müh., İş Geliştirme Direktörü, YALTEM A.Ş.

gibi konular karşısında, daha fazla müttefik deniz gücü ile iş birliği yaparak dünya denizlerinde ABD'nin üstünlüğünü devam ettirecek stratejilerin uygulanması, ana tema olarak ele alınmaktadır. Hatta öyle ki, "müttefik deniz gücü iş birliği" kavramı, artan tehdit ve azalan deniz gücü kaynakları senaryosu karşısında, tüm dünya deniz alanlarında yegâne çözüm olarak belirlenmektedir.

Dokümana göre, sayısız ağlarla birbirine bağlanmış küresel toplumun can damarları durumundaki dünya okyanuslarında süregelen deniz ticaretinin, önümüzdeki 15 yıl içinde, iki misli büyümesi beklenmektedir. Dünya nüfusunun hâlen %70'i, sahillere 100 deniz mili derinlikteki bir kıyı koridorunda yaşamaktadır. Benzer şekilde, deniz ticareti, balıkçılık, denizden gaz ve petrol elde edilmesi gibi birçok denizcilik faaliyeti, sahillere 200 deniz mili açıklığa kadarki alanı kapsayan deniz ekonomik alanlarında (Economical Zone) gerçekleşmektedir. ABD makamları tarafından kullanılan coğrafi bir terim olan "Hint-Asya-Pasifik" bölgesinin stratejik öneminin artması, küresel deniz yolları ulaşımını engellemeye yönelik artan terörist faaliyetler, çeşitli bölgelerde ülkeler arasında artan kıta sahanlığı çatışmaları, deniz ticareti ve özellikle enerji tedarikine yönelik artan tehditler, bugünün küresel güvenlik ortamını genel olarak karakterize etmektedir.

Küresel güvenlik ölçütleri ve hayati öneme sahip bu deniz alanlarında ABD çıkarlarını korumak ve serbest deniz ticaretini destekleyebilmek için, Amerikan Donanması'nın, içinde en az 11 uçak gemisi ve 14 balistik füze kabiliyetli denizaltı bulunan 300 savaş gemisine sahip olmaya devam etmesi planlanmakta; aksi durumda, Amerikan çıkarlarını korumak için gerekli deniz gücü seviyesinin altına inileceği ve bunun da özellikle Hint-Asya-Pasifik bölgesinde artan Çin tehdidine karşı ciddi riskler yaratabileceği öngörülmektedir.

Tarihsel süreç içinde oluşan ve deniz gücünün klasik operasyon konsepti olarak kabul edilen caydırıcılık, deniz güvenliği, deniz kontrolü ve kuvvet gösterisine ilave olarak tüm kara, hava, deniz, uzay ve siber ortam operasyon alanlarına kayıtsız şartsız erişim ve kullanma serbestisinin (all domain access) şart olduğu değerlendirilmekte ve geleceğin deniz gücünün buna göre oluşturulması hedeflenmektedir.

Tahminlere göre, 2040 yılında, dünyadaki enerji ihtiyacı, bugünkü seviyenin en az %46'sı kadar artacaktır. Bunun neticesinde, Hürmüz ve Malakka boğazları ile Süveyş ve Panama kanallarının jeostratejik önemi, daha da artacaktır. Öte yandan ABD, yıllar sonra, 2013 yılı itibarıyla tekrar enerji ihraç eder konuma gelmiştir. Bu kritik deniz yollarında meydana gelebilecek aksamlar, dünya ve Amerikan ekonomisini ciddi sorunlarla karşı karşıya bırakabilir.

Amerikan ve müttefik deniz gücünün, yukarıda vurgulanan deniz operasyon alanlarında karşı karşıya bulunduğu yeni tehditler ise:

Açık denizlerde seyir yapabilen sahil güvenlik gemisi, National Security Cutter (Ulusal Güvenlik Gemisi)

© Huntington Ingalls Industries

- Daha uzun mesafelerden tehdit oluşturabilen güdümlü mermiler,
- Saha atılan orta menzilli seyir füzeleri ve daha akıllı balistik füzeler,
- Modern komuta kontrol ve muhabere sistemleri,
- Entegre angajman ağları (engagement grids),
- Akıllı mayınlar,
- Modern denizaltılar,
- Modern entegre hava savunma sistemleri,
- 5'inci nesil savaş uçakları,
- Yeni nesil elektronik harp teknolojileri,
- İleri teknoloji bilgisayar ağları ile desteklenmiş siber savaş yetenekleri ve
- Orta ve yüksek irtifalarda uzun süre görev yapabilen insansız hava araçları (İHA'lar)

olarak sıralanmaktadır.

Özellikle elektro-manyetik spektrum ve siber güvenlik alanlarında çok ciddi boyutlara ulaşan tehditler nedeniyle ABD'nin sahip olduğu küresel komuta kontrol sistemi ve bunu destekleyen bilgi ve iletişim ağları, ciddi tehdit altındadır. Küresel korsanlar tarafından yönetilen ataklarla stratejik bilgi sistemleri ve komuta kontrol şebekeleri çökertilmekte; basit teknolojilerle GPS sinyalleri bastırılarak deniz gücünün hassas konumlanması tehdit edilmektedir. Bu nedenle geleceğin deniz gücü, böylesi bir tehdit ortamında güvenle operasyonlarını yapabilecek şekilde ve yüksek beka kabiliyetine sahip olarak tasarlanmalıdır.

Yeni Strateji Şekilleniyor

Artan bu küresel tehdide karşı, 2014 yılı itibarıyla ileri operasyon alanları ve denizaşırı üslerde görev yapan Amerikan savaş gemisi sayısı 97 iken, bu rakam, 2020 yılında 120'yi aşacaktır. Bu amaçla benimsenen konsept; "nerede ve ne zaman gerekli ise" ölçütüyle şekillenecektir. Bunu daha iyi yönetebilmek için, aşağıdaki yenilikçi uygulamalar esas alınacaktır:

- Pahalı gemi ve platform rotasyonlarını önlemek için jeostratejik ve jeopolitik öneme sahip ileri üslere ağırlık ve öncelik verilerek küresel harekât alanlarında her daim varlık gösterilecektir.

- Küresel olarak dağıtılmış ve gerçek zamanlı savaş yönetim ve angajman ağlarına entegre kuvvetleri, müttefiklerle iş birliği içinde idame ederek ortaya çıkabilecek kriz durumlarında stratejik çevikliğe sahip deniz gücü oluşturulacaktır.
- Bu ileri üslerde, ana platformu oluşturan gemiler değil, modüler olarak tasarlanmış görev ekipmanları ve görev yükleri değişik tokaş yapılacak ve böylece zaman ve maliyetten tasarruf sağlanacaktır. Esasen LCS (Littoral Combat Ship / Kıyı Muharebe Gemisi) platformları, bu konsept ile yeniden tasarlanarak Hava Savunma Harbi (HSH), Denizaltı Savunma Harbi (DSH) ve Suüstü Harbi (SüH) fırkateynlerine dönüştürülme aşamasındadır.
- Uyarlanabilir kuvvet unsuru kavramı yaygınlaştırılacak ve bu sayede, ileri üs bölgelerinde göreve en uygun deniz gücü yapısı desteklenecektir.

Dokümandaki önemli vurgulardan birisi de Amerikan Deniz Kuvvetlerinin, 2020 yılı itibarıyla; uçak gemileri gurubu, balistik füzeli saldırı denizaltıları, harekâta hazır amfibi grupları, İHA'lar, F-35'li deniz-hava taktik unsurlarından oluşan ve neredeyse mevcut gücün %60'ı civarında bir deniz gücünü, Hint-Asya-Pasifik bölgesinde daimi olarak konuşlandıracağına özellikle belirtilmesidir.

Öte yandan, Hint-Asya-Pasifik bölgesinde dengenin sağlanmasından itibaren, Avrupa'nın güvenliğine daha koordineli destek sağlanmasının da planlandığı belirtiliyor ve bir anlamda, Avrupa'nın, güç eksenini kaymasından kaynaklanan endişeleri de bertaraf ediyor.

Artan bütçe baskısı nedeniyle kritik deniz alanlarındaki deniz gücü etkinliğini devam ettirebilmek için; daha çevik, daha az personelle kullanılabilen, daha fazla ağ merkezli savaş (Net Centric Warfare) yapısına uyumlu ve çok daha etkin ve yenilikçi silah sistemleriyle donatılmış deniz gücünün geliştirilmesi ve onun değişen dünya jeopolitiğine uygun yeni konseptler ile sevk ve idaresinin şart olduğu belirtilmektedir. Böyle bir deniz gücünün tasarımında göz önünde bulundurulması gerekli hususlar ise şöyle sıralanıyor:

- Çıkabilecek krizlere ani müdahalede bulunabilecek ve her an savaşa hazır uygun orandaki deniz gücünün muhafaza edilmesi sayesinde, gerek ana kıtanın ve gerekse deniz dışı bölgelerde müttefiklerin desteklenmesini sağlayabilecek bir yapı.

SAVUNMA ÜRÜNLERİNİZE
DAHA FAZLA **GÜÇ**
KAZANDIRMAK İÇİN
LİMITLERİN
ÖTESİNDE
ÇALIŞIYORUZ

WE ARE WORKING
BEYOND
LIMITATIONS
FOR PROVIDING
MORE
POWER
TO YOUR
DEFENCE PRODUCTS

- Denizaltı, uçak gemisi, amfibi gemiler ve su üstü muharip unsurlardan oluşacak dengeli bir deniz gücü oluşturulması ve bu gücün askerleri ve lojistik malzemeleri yüksek süratle intikal ettiren gemilerle (Joint High Speed Vessel / Müşterek, Yüksek Süratli Gemi), açık denizlerde seyir yapabilen sahil güvenlik gemileriyle (National Security Cutter / Ulusal Güvenlik Gemisi), yeni ulaştırma vasıtaları (Large, Medium-Speed Roll-on Roll-off - LMSR / Büyük, orta süratli Ro-Ro gemisi), yeni lojistik gemiler (T-AKE), mobil çıkarma platformları ve kuvvetlerin su üstünde üslenmesini sağlayacak platformlar gibi yeniden konfigüre edilebilir platformlar ile desteklenmesi.
- Müşterek kuvvetler arasındaki bağımlılığın mevcut boşlukları doldurarak ve gereksiz bürokratik ve idari süreçleri ortadan kaldırarak iyileştirilmesi ve hava ve kara kuvvetleri ile iş birliği sinerjisinin artırılması.
- Hava kuvvetlerinin sahip olduğu lojistik destek ve istihbarat, gözetleme ve keşif yeteneği ve kara kuvvetlerinin küresel hava savunma kabiliyetlerini deniz kuvvetlerinin sahip olduğu entegre füze savunma sistem kabiliyetleri ile koordineli olarak kullanmak.
- Donanma operasyonlarının; uzay, siber ortam ve elektromanyetik spektrumda çalışabilecek ve kinetik olmayan teknolojilere dayalı "Elektromanyetik Manevra Harbi (EMH)" olarak adlandırılan çok yeni bir konsepte dayalı savaş yeteneği ile desteklenmesi.
- Deniz kuvvetlerinin, küresel kuvvet yönetim ihtiyaçlarına uygun olarak tahmin edilebilir ve sürdürülebilir bir personel politikası geliştirilmesi.
- Deniz kuvvetlerinin ihtiyacı olan savaş sistemlerinin, açık sistem mimari konseptlerine uygun olarak ve endüstri ile iş birliği hâlinde, yüksek rekabet ortamında geliştirilmesi ve maliyetlerin optimize edilmesi.

Bütün bu kabiliyetleri kullanacak, platformları sevk ve idare edecek çok üstün yeteneklere ve tecrübeye sahip denizci personelin yetiştirilmesi ve sürekli yüksek motivasyona sahip hâlde idamesi de çok önemlidir.

21'inci yüzyıl Amerikan deniz gücünün stratejik oluşumunda, müşterek harp oyunu ve tatbikatlar, müşterek konsept teknoloji denemeleri ve tam ölçekte müşterek ve koalisyon tatbikatları vasıtasıyla savaş konseptlerinin de yeni bir bakış çerçevesinde ele alınarak tanımlanması, rafine edilmesi, geliştirilmesi ve gerçekleşmesi de büyük önem taşımaktadır. Bu maksatla:

- Geleceğin müşterek kuvvetleri için müşterek operasyon konseptlerinin desteklenmesi amacıyla bölgesel ve küresel güç gösterim kabiliyetlerinin geliştirilmesi,

LMSR (Large, Medium-Speed Roll-on Roll-off / Büyük, orta süratli Ro-Ro gemisi)

© U.S. Navy photo by Paul Farley

OSSA

SAVUNMA VE HAVACILIK KÜMELENMESİ
DEFENCE & AVIATION CLUSTER

together stronger

www.ostimsavunma.org

- Müttefikler ve iş birliği yapılabilen ülkelerle güvenlik iş birliğinin derinleştirilmesi vasıtasıyla küresel donanma ağları kavramlarının geliştirilmesi,
- Müttefiklerle yapılan müşterek tatbikatları artırarak savaş etkinliğinin artırılması,
- Müttefiklerin güvenle erişebileceği daha hassas müşterek operasyon resminin oluşturulması ve paylaşılması,
- Donanma eğitim ve taktik geliştirme faaliyetlerine önem verilerek her nevi savaş konsept geliştirme merkezlerinin kurulması, idamesi ve bu sayede taktik seviyeden küresel harekât alanına dek eğitimler yapılabilmesi ve
- Görev ekipmanları açısından tekrar yapılandırılabilir platformları ve karmaşık denizde üslenme yapılanmalarıyla sahile yakın ortamlarda deniz kontrolü ve güç gösterisinin dağıtılmış bir yapıda gerçekleştirilmesi,

gibi alanlarda konsept geliştirilmesi için çalışmalara başlanmaktadır.

Öte yandan, mevcut ve yeni geliştirilecek SSBN (nükleer tahrikli balistik füze denizaltısı) platformları ile küresel boyutta nükleer caydırıcılığı sağlamaya çalışmanın, Amerikan Deniz Kuvvetlerinin birinci ve en hayati önceliği olacağı, bu stratejik dokümanda net olarak tanımlanmaktadır.

Yine, deniz kontrolünde büyük üstünlük sağlamaya yönelik olarak lazer gibi yönlendirilmiş silah sistemlerine, seyir füzesi gibi daha uzun mesafelerden düşmanda tahribat yaratabilecek füzelere ve su altındaki tehditleri daha uzun mesafeden tespit edebilecek sensör sistemlerine yönelik yatırıma devam edilmesinin hayati önem taşıdığı, bu dokümanda önemle vurgulanmaktadır.

Strateji Dokümanlarının Önemi

"A Cooperative Strategy for 21st Century Seapower" gibi stratejik konsept dokümanları, geleceğin askeri gücünün şekillendirilmesi, savunma teknolojilerine yapılacak yatırımların ve Ar-Ge çalışmalarının yönlendirilmesi açısından büyük önem taşımak-

M. Kubilay Tok

(E) Y. Müh. Albay
YALTEM İş Geliştirme
Direktörü

M. Kubilay Tok, 1980 yılında, Deniz Harp Okulu Elektronik Mühendisliği bölümünden mezun olmuş, çeşitli gemilerde deniz görevini

tamamladıktan sonra, 1985-1987 yılları arasında, ABD Naval Post Graduate School'da Elektronik Mühendisliği Yüksek Lisans eğitimini tamamlayarak yurda dönmüş ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığı (Dz.K.K.lığı) Ar-Ge teşkilatında, 2003 yılına dek çeşitli projelerde görev almıştır. Bu süreçte, Dz.K.K.lığı Savaş Sistemleri Yazılım Geliştirme Merkezi (YAZGEM)'nin kurulmasına liderlik etmiş; K-5 Savaş Yönetim Sistemi, Savaş Harekât Merkezi (SHM) Simülâtörü ve GENESIS Savaş Yönetim Sistemi projelerinin tasarlanması, geliştirilmesi ve yönetiminde yer almış; Uzun Ufuk ve MELTEM gibi önemli projelerde, uzman olarak çalışmıştır. 2003 yılında Dz.K.K.lığından emekli olduktan sonra, sırası ile YALTEM ve YALTEM şirketlerinde görev yapmış olup, hâlen YALTEM İş Geliştirme Direktörü olarak çalışmaktadır.

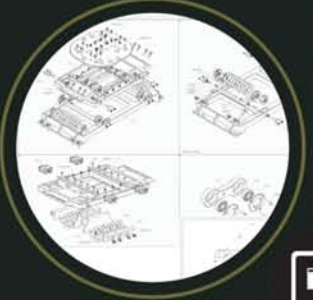
tadır. Zira yüksek teknoloji askeri platform ve sistemlerin geliştirilmesi, ancak böyle stratejik direktiflerle mümkün olabilir. Benzer stratejik dokümanların, 2000'li yılların başında, içinde şahsen yer aldığım Deniz Kuvvetleri Komutanlığı uzmanlarıncı tasarlanması sayesinde, Türk Silahlı Kuvvetleri için son derece stratejik öneme sahip; Uzun Ufuk Keşif ve Gözetleme Sistemi, MELTEM Deniz Gözetleme ve Keşif Sistemi, DATAS Denizaltı Taktik Eğitim Simülâtörü, Fırkateyn Savaş Harekât Merkezi Simülâtörü, K-5 Savaş Yönetim Sistemi, GENESIS Savaş Yönetim Sistemi ve MİLGEM korveti gibi kuvvet çarpanı projelerin geliştirilmiş olması, gerçekten çok önemli stratejik adımlardır. O yıllarda kapsamlı olarak tanımlanan bu stratejik ihtiyaç dokümanları, gerek askeri ve gerekse sivil Ar-Ge kuruluşlarına ve endüstriyel kuruluşlara rehberlik etmiş ve çok önemli teknolojilerin milli olanaklar ile geliştirilmesini de sağlamıştır.

Yeni nesil lojistik gemisi (T-AKE)

HEXAGON
studio

- Detay Mühendislik Tasarımı
- Sanal Ürün
- Model ve Prototip İmalatı
- Ürün Yayınlama

**ÖZGÜN FİKİRLER,
EŞSİZ ÜRÜNLER**

**KAVRAM
ve TASARIM**

**ÜRÜN TASARIMI
VE ERGONOMİ**

**MÜHENDİSLİK
VE GELİŞTİRME**

**SANAL
ÜRÜN**

**MODEL VE
PROTOTİP**

**TEST VE
DOĞRULAMA**

**ÜRÜN
YAYINLAMA**

**ÜRETİM
DESTEĞİ**

hexagonstudio.com.tr

Heksagon Mühendislik ve Tasarım A.Ş.